

Hotagen, Långvattenhöjden

Läge, areal, ägare

Krokoms kommun, Hotagens församling, norr om och gränsande till Hotagens naturreservat. Koordinater: 7122 1451. Areal: ca 600 ha. Ägare: Fastighetsverket.

Inventeringstillfällen

Tidigare inventerat av Göran Eriksson. Inventerat av Bengt Pettersson och Anders Delin den 24 juli 2003, längs en slinga från väg vid 7122 1450 till höjden vid 712260 145160, ungefär till 7123 1452, åter söder om Småtjärnarna till utgångspunkten. Inventerat av dessa tre tillsammans med Forskningsresan i Naturvårdens Utmarker den 30 juli 2003, längs ungefär samma rutt.

Skogstillstånd

Skog, myr och småsjöar på småkullig terräng mellan 490 och 560 m.ö.h., med måttligt blockig morän i ytan. Tall dominerar på kullarna och gran i dalarna. Måttligt med björk och sälg, få aspar. Boniteten är på tallmarkerna tämligen låg, på de flesta granmarker också tämligen låg, men i de bästa partierna hög. Enstaka tallar når ca 70 cm diameter, granar ca 50 cm.

Två tallar på höjden vid 712260 145160 borrades av Urpo Taskinen den 30 juli. Deras åldrar var 400+ år och 285+ år.

Fältskiktet är artfattigt, mestadels av ristyp. Endast på mindre ytor i granskog förekommer lågört- och högörtflora. Lite torta observerades, men inte stormhatt eller hässlebrodd. Kransrams fanns bara som ett fåtal små plantor vid en bäck.

Myrarna i området är genomgående av fattigkärrstyp. Endast vid en liten bäck sågs knagglestarr, dvärglumner och snip, och på en svämäng intill en något större bäck hirsstarr, björnbrödd, slätterblomma och klubbstarr.

Skogen har aldrig avverkats. Den är en urskog. Man kan inte finna stubbar utom intill en av tjärnarna, där man tydligen för länge sedan har avverkat ett fåtal mindre träd, kanske i samband med fiske. Träd finns i alla åldrar, från flerhundraåriga till småplantor. Döda tallar och granar, både stående och liggande, finns rikligt. Även den döda veden når upp till ansevärd diameter, och finns i alla stadier av nedbrytning.

Det finns fåtaliga och glest utspridda brandspår, dels brända talltorrakor, dels brända tallågor. Däremot sågs inga tydliga brandljud i tallar eller andra trädslag. Granskogen är gammal. Det tycks inte ha brunnit inom området på flera hundra år. De observerade brända talltorrakorna är tydligen kvar från en så avlägsen tid.

Torrakorna har som vanligt oftast högerhandsspiral i ytterveden. Det finns ett mindre antal rakvuxna och en med vänsterhandsspiral. En tall med i basala delar nästan horisontella fibrer sågs. På den och på åtskilliga andra syns tydligt att spiralen är mindre uttalad i inre delar av stammen, som blottlagts när yttre delar fallit av.

På många tallar sågs spår av törskatesvamp. Spår av tallkräfta var mer sparsamma. Tallticka sågs ej alls. En grov gammal tall med kärnröta nära basen hade brutits ca en meter upp. Förmodligen hade den skadats av grovticka, men inga fruktkroppar sågs.

Granarna angrips av granticka, klibbticka och harticka, som alla förorsakar stambrott. Rotvältor förekommer tämligen sparsamt.

Artförteckningar

I artförteckningarna anges namn enligt Thomas Karlssons förteckning över Svenska kärlväxter och enligt Artdatabankens Ekologiska kataloger för mossor, lavar och svampar. Rödlistning anges enligt listan år 2000 (CR = akut hotad, EN = starkt hotad, VU = sårbar och NT = missgynnad). Om arten är signalart anges detta med "S". Arter som enligt ekologiska katalogerna indikerar höga naturvärden anges med "***".

Den som har funnit arten anges med "leg.", den som har artbestämt den med "det.". Om bara ett namn anges har personen både funnit och artbestämt arten.

Kärlväxter av Bengt Pettersson, Lisbeth Berntsson och Anders Delin

Lopplummer (*Huperzia selago*)

Revlummer (*Lycopodium annotinum*)

Plattlummer (*Lycopodium complanatum*), på flera ställen

Dvärglummer (*Selaginella selaginoides*), bara lite, vid 145123 712182

Sjöfräken (*Equisetum fluviatile*)

Ängsfräken (*Equisetum pratense*), fåtalig

Skogsfräken (*Equisetum sylvaticum*), talrik

Hultbräken (*Phegopteris connectilis*)

Ekbräken (*Gymnocarpium dryopteris*)

Nordbräken (*Dryopteris expansa*)

Majbräken (*Athyrium filix-femina*)

Gran (*Picea abies*)

Tall (*Pinus sylvestris*)

En (*Juniperus communis*)

Asp (*Populus tremula*)

Sälg (*Salix caprea*)

Ripvide (*Salix glauca*)

Gråal (*Alnus incana*)

Dvärgbjörk (*Betula nana*)

Glasbjörk (*Betula pubescens*)

Gul näckros (*Nuphar lutea*)

Storsilesår (*Drosera anglica*)

Rundsilesår (*Drosera rotundifolia*)

Slätterblomma (*Parnassia palustris*)

Kräkklöver (*Comarum palustre*)

Älggräs (*Filipendula ulmaria*)

Blodrot (*Potentilla erecta*)

Hjortron (*Rubus chamaemorus*)

Stenbär (*Rubus saxatilis*)

Rönn (*Sorbus aucuparia*)

Skogsnäva (*Geranium sylvaticum*)

Fjällviol (*Viola biflora*, Lisbeth Berntsson)

Mossviol (*Viola epipsila*), endast vid 145118 712221

Kärrviol (*Viola palustris*), i bäckstråk.
Mjölke (*Epilobium angustifolium*), enstaka plantor, på några ställen blommande
Hönsbär (*Cornus suecica*)
Rosling (*Andromeda polifolia*)
Ljung (*Calluna vulgaris*)
Björkpyrola (*Orthilia secunda*)
Klotpyrola (*Pyrola minor*)
Vitpyrola (*Pyrola rotundifolia*)
Dvärgtranbär (*Vaccinium microcarpum*)
Blåbär (*Vaccinium myrtillus*)
Odon (*Vaccinium uliginosum*)
Lingon (*Vaccinium vitis-idaea*)
Nordkråkbär (*Empetrum nigrum ssp. hermafroditum*)
Skogsstjärna (*Trientalis europaea*)
Vattenklöver (*Menyanthes trifoliata*)
Svarthö (*Bartsia alpina*), några plantor vid bäckar vid 712172 145034 och 712180 145026
Kärrögontröst (*Euphrasia frigida* var. *palustris*, Urpo Taskinen, Lisbeth Berntsson)
Ängskovall (*Melampyrum pratense*)
Skogskovall (*Melampyrum sylvaticum*)
Kärrspira (*Pedicularis palustris*)
Tätört (*Pinguicula vulgaris*)
Dvärgbläddra (*Utricularia minor*)
Linnea (*Linnea borealis*)
Torta (*Cicerbita alpina*)
Kärrfibbla (*Crepis paludosa*)
Skogsfibbla (*Hieracium* sect. *Hieracium*)
Fjällskära (*Saussurea alpina*)
Gullris (*Solidago virgaurea*)
Liljekonvalj (*Convallaria majalis*)
Ekorrhbär (*Maianthemum bifolium*)
Kransrams (*Polygonatum verticillatum*), bara vid 712180 145026 och 712182 145123, fåtalig och mycket små exemplar
Björnbrodd (*Tofieldia pusilla*)
Jungfru Marie nycklar (*Dactylorhiza maculata*, S)
(Knärot söktes, fanns ej)
Spindelblomster (*Listera cordata*). Talrik, även på ganska torr mark. På flera ställen gulnade blad.
Kallgräs (*Scheuchzeria palustris*)
Fjälligelknopp (*Sparganium hyperboreum*)
Löktåg (*Juncus bulbosus*)
Vårfryle (*Luzula pilosa*)
Nickstarr (*Carex brunnescens*)
Klubbstarr (*Carex buxbaumii*), bl.a. vid 145086 712139
Nålstarr (*Carex dioica*)
Stjärnstarr (*Carex echinata*)
Knagglestarr (*Carex flava*)
Trådstarr (*Carex lasiocarpa*)
Sumpstarr (*Carex magellanica*)
Hundstarr (*Carex nigra*)
Hirsstarr (*Carex panicea*)

Taggstarr (*Carex pauciflora*)
Flaskstarr (*Carex rostrata*)
Slidstarr (*Carex vaginata*)
Snip (*Trichophorum alpinum*)
Tuvsäv (*Trichophorum cespitosum*)
Ängsull (*Eriophorum angustifolium*)
Tuvull (*Eriophorum vaginatum*)
Fjällven (*Agrostis mertensii*, Anders Delin), vid varje mindre bäck i området, t.ex. vid 145118
712221, 145123 712182 och 145082 712137
Brunrör (*Calamagrostis purpurea*)
Kruståtel (*Deschampsia flexuosa*)
Bergslok (*Melica nutans*)
Blåtåtel (*Molinia caerulea*)
Stagg (*Nardus stricta*)

Mossor av Bengt Pettersson och Anders Delin

Purpurmylia (*Mylia taylorii*), i fuktig granurskog vid 712256 145106
Trubbhättemossa (*Orthotrichum obtusifolium*), på asp
(Asphättemossa sökt men ej funnen)
Gul parasollmossa (*Splachnum luteum*)

Lavar av Bengt Pettersson, Toni Berglund och Anders Delin

Garnlav (*Alectoria sarmentosa*)
(*Bacidia beckhausii*, leg. Anders Delin, det. Fredrik Jonsson), på sälg
Blanksvart spiklav (*Calicium denigratum*, S), talrik på talltorrakor
Brunpudrad nålllav (*Chaenotheca gracillima*, NT, Urpo Taskinen)
Blågrå svartspik (*Chaenothecopsis fennica*), på talltorrakor
Dvärgbägarlav (*Cladonia parasitica*, NT), på tallåga vid 712188 145154
Liten sotlav (*Cyphelium karelicum*, VU, Toni Berglund), på granbas
Knottrig blåslav (*Hypogymnia bitteri*, NT, Toni Berglund), på tall och björk
(*Lecanora catilea*, leg. Anders Delin, det. Fredrik Jonsson), på sälg
Vedskivlav (*Lecidea botryosa*, S), på tallåga vid 7121876 1451543
Skinnlav (*Leptogium saturninum*, S), på aspstammar
Skrovellav (*Lobaria scrobiculata*, NT), vanlig på sälgar
(Lunglav ej sedd)
Kortskaftad ärgspik (*Microcalicium ahlneri*, S), på nedre delen av talltorraka i myrkant vid
712269 145176
Stuplav (*Nephroma bellum*, S), på sälgar
Bårdlav (*Nephroma parile*, S), på sälgar
Vedflamlav (*Pyrrhospora elabens*), på talltorraka i myrkant vid 7122679 1451779
Rödbrun blekspik (*Sclerophora coniophaea*, NT, Toni Berglund), på granbas

Svampar av Göran Eriksson, Bengt Pettersson, Malte Edman, Urpo Taskinen och Toni Berglund

Lappticka (*Amylocystis lapponica*, NT), vid 712256 145106
Tickmussling (*Antrodia heteromorpha*, Malte Edman)
Doftskinn (*Cystostereum murrarii*, NT), vid 712256 145106, 712242 145114 och 712266
145181
Rosenticka (*Fomitopsis rosea*, NT), vid 712256 145106, 712279 145179 och 712293 145200
Harticka (*Inonotus leporinus*, NT), vid 712207 145170, 712286 145185 och 712299 145189

Granticka (*Phellinus chrysoloma*)
Ullticka (*Phellinus ferrugineofuscus*)
Gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*, NT), vid 712256 145106 712279 145179
Rynkskinn (*Phlebia centrifuga*, NT), vid 712256 145106 och 712279 145179
Gammelgransskål (*Pseudographis pinicola*, NT, Urpo Taskinen, Toni Berglund)
Gräddporing (*Skeletocutis lenis*, NT, Urpo Taskinen, Toni Berglund och Malte Edman)
Ostticka (*Skeletocutis odora*, VU, Bengt Pettersson och Toni Berglund), vid 712256 145106
och 712279 145179
Violmussling (*Trichaptum laricinum*, NT, Urpo Taskinen, Anders Delin)

Fåglar

Häger (*Ardea cinerea*)
Tjäder (*Tetrao urogallus*), spår
Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*, VU), gott om gamla ringhack på stående och liggande granstammar. Sannolikt bohål i grantickedödad gran. Ett ex. observerat
Lavskrika (*Perisoreus infaustus*). Två stycken kom fram i en myrkant och lavskrika hördes på ett annat ställe.
Bergfink (*Fringilla montifringilla*), hörd här och där.

Däggdjur

Älg. Färsk spillning av en liten älg.

Naturvärden

Områdets naturvärden består främst i att skogen här är orörd av avverkningar, utom avverkning av enstaka träd, kanske för bränsle. Området har genuin tallurskog och granurskog med karaktäristiska mängder död tallved och död granved. Inslaget av lövträd är tämligen litet och boniteten är genomgående låg. Naturvärdena är knutna till gammal tall och gran och död ved av dessa trädslag, samt till gamla sälgar.

Sjutton rödlistade arter påträffades, varav tre i kategori VU. Trots det relativt lilla antalet rödlistade arter har området mycket höga naturvärden genom sin urskogskaraktär.

Anders Delin